

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI

1. SKUPINA: VII. RAZRED

ŠKOLSKA GODINA: 2017. / 2018.

ČETVRTAK, 26. TRAVNJA 2018.

10:00 – 11:00

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
----	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

_____
(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnog odgovora.

1	
---	--

1. Koja je bila dobna granica obveznog pohađanja škole koje je uvela Marija Terezija?

- A. između 6 i 12 godina
- B. između 6 i 13 godina
- C. između 7 i 12 godina
- D. između 7 i 13 godina

1	
---	--

2. Koju od navedenih mjera Francuzi **nisu proveli tijekom svoje vlasti u Hrvatskoj?**

- A. ukidanje kolonatskih odnosa na primorju i otocima
- B. uvođenje građanskog braka
- C. utemeljenje visoke škole u Zadru
- D. gradnja ceste Knin-Trilj-Vrgorac-Metković

1	
---	--

3. Gdje je prvi puta na području Hrvatske upotrijebljen parni stroj?

- A. u tvornici olovaka „Penkala-Moster“ u Zagrebu
- B. u tiskari Ljudevita Gaja u Zagrebu
- C. u tvornici likera maraskina u Zadru
- D. u tvornici papira „Hartera“ u Rijeci

1	
---	--

4. Što je uz unutarnju upravu, školstvo i bogoštovlje bio autonoman posao Hrvatske prema Hrvatsko-ugarskoj nagodbi?

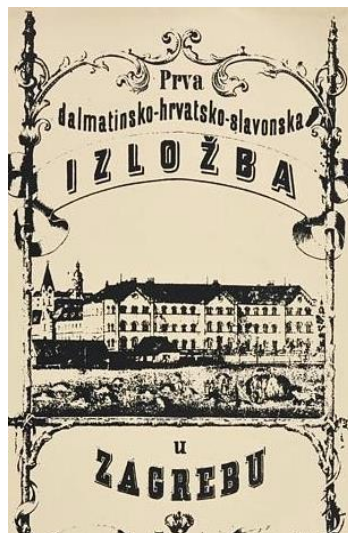
- A. promet
- B. pošta
- C. vanjska politika
- D. sudstvo

5. Pozorno pogledajte prikazani slikovni prilog.

1

Na koju se godinu odnosi događaj prikazan na plakatu?

- A. 1861. godinu
- B. 1864. godinu
- C. 1868. godinu
- D. 1871. godinu

6. Pozorno pogledajte prikazani slikovni prilog.

1

Što je napravio „neustrašivi branitelj naših prava“?

- A. udario je u Saboru bana Khuena Héderváryja
- B. izborio se za reviziju Hrvatsko-ugarske nagodbe
- C. podignuo je pobunu protiv ploča s dvojezičnim nezakonitim natpisima
- D. uvrijedio je bana Khuena Héderváryja prilikom otvaranja zgrade HNK

7. Koja od navedenih država tijekom druge polovine 19. stoljeća **nije bila** dominion?

1

- A. Južnoafrički savez
- B. Novi Zeland
- C. Kanada
- D. Indija

1	
---	--

8. Koja je stranka 1907. godine pobijedila na izborima za Istarski sabor?

- A. Hrvatska pučka seljačka stranka
- B. Hrvatsko-srpska koalicija
- C. Hrvatsko-slovenska stranka
- D. Neodvisna narodna stranka

1	
---	--

9. Koja se od navedenih tvrdnji odnosi na bitku kod Jyllanda?

- A. bitka je bila povod za ulazak SAD-a u Prvi svjetski rat
- B. bitka je završila pobjedom mornarice Velike Britanije
- C. Velika Britanija je nakon bitke zadržala prevlast nad morima
- D. Njemačka je nakon bitke potpuno obustavila podmornički rat

II. U sljedećim zadacima povežite međusobno srodne sadržaje. Upišite slovo iz lijevog stupca na odgovarajuću crtu ispred broja u desnom stupcu. Tri su crte viška.

3	
---	--

10. Povežite osobu s njezinim istraživačkim djelatnostima

A. Napisao je opis polarne ekspedicije
Austro-Ugarske Monarhije

B. bio je glavni povjerenik za istočni
Kongo

C. poginuo je u peruanskim Andama

____ 1. Petar Kuničić

____ 2. Stevo Seljan

____ 3. Mirko Seljan

____ 4. Dragutin Lerman

____ 5. Dragutin Gorjanović-Kramberger

____ 6. Vatroslav Jagić

3

11. Povežite novine ili časopise sa značajem u hrvatskoj povijesti.

A. Naše novine

_____ 1. književni dodatak lista *Agramer Politische Zeitung*

_____ 2. prve novine gradišćanskih Hrvata

B. Luna

_____ 3. prve novine Hrvata u Hercegovini

_____ 4. glasilo Unionističke stranke

C. Obzor

_____ 5. kulturni dodatak lista *Ephemerides Zagradienses*

_____ 6. glasilo Neodvisne narodne stranke

III. U sljedećim zadatcima odgovorite na pitanja kratkim odgovorima.

1

12. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

„Budite mirni, mlada Srbija bori se za svetu i pravednu stvar zajedno s mladom Bugarskom i mladom Grčkom i Crnom Gorom.“

Kako se naziva vojno-politički savez opisan u povijesnome izvoru?

1

13. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Nakon Palmera lovci su napredovali dalje prema jugu i 1821. godine kapetan (...), napustivši otok Deception, pronašao je zemlju na jugu i tamo usidrio svoj brod. Kada je napuštao novootkriveno kopno zapisao je: "Ja mislim da je ova južna zemlja kontinent." Danas se po njegovu opisu otkrivene zemlje smatra da je on prvi čovjek koji je stupio na tlo kontinenta.

Koji je istraživač opisan u povijesnome izvoru? (ime i prezime)

1

14. Kako se prema Krfskoj deklaraciji trebala nazivati nova zajednička država južnih Slavena?

1

15. Koji je hrvatski izumitelj konstruirao prvi zrakoplov u Hrvatskoj? (ime i prezime)

1

16. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Srbi i Hrvati su, po mišljenju nekih, dva plemena istoga naroda; po mišljenju drugih, dva posebna naroda (narodnosti); po mišljenju trećih, jedan narod, jedno pleme. Pleme nastaje u vremenu pre ustanovljenja države, a narod nastaje u državi inicijativom jednog plemena. Ta se borba mora voditi (...). Jedna stranka mora podleći. Da li će to biti Hrvati, garantuje nam njihova manjina, geografski položaj, okolnost, što žive svuda pomešani sa Srbima, i proces opšte evolucije, po kome ideja Srpstva znaci napredak.

Zagreb, 1902. godine

Kako se naziva članak iz kojega potječe prikazani povijesni izvor?

1

17. Koliki je iznosio postotak pismenih građana u Banskoj Hrvatskoj prema popisu stanovništva iz 1869. godine?

1

18. Pozorno pogledajte prikazani slikovni prilog iz vremena istočne krize.

Koju europsku državu predstavlja vladar označen upitnikom na slikovnome prilogu?

---

1 19. Pozorno pogledajte prikazani povijesni zemljovid.

Kojim je sporazumom nastala prikazana teritorijalna
podjela?

---

1 20. Pozorno pogledajte prikazani slikovni prilog.

Pod kojim je nazivom bila poznata postrojba Hrvata čije je
obilježje prikazano na slikovnome prilogu?

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene sadržaje. Upišite redne brojeve od 1 (najstariji) do 4 (najmlađi) na praznu crtu u lijevom stupcu ispred navoda.

2	
---	--

21. Kronološki poredajte navedene događaje iz hrvatske povijesti u 19. stoljeću.

_____ francuski general Lauriston stigao u Knin i Split

_____ austrijska vlast je otvorila gimnaziju u Zadru

_____ pokrenute novine *Kraljski Dalmatin*

_____ Britanci zauzeli Lastovo i Korčulu

2	
---	--

22. Kronološki poredajte navedene događaje iz razdoblja kolonijalizma i borbe protiv kolonijalizma.

_____ Simon Bolivar oslobodio Peru

_____ Viktorija se proglasila kraljicom Indije

_____ završetak Bokserskog (Boksačkog) ustanka u Kini

_____ proglašeno Brazilsko carstvo

2	
---	--

23. Kronološki poredajte navedene događaje iz hrvatske povijesti u 19. stoljeću.

_____ u Opatiji izgrađen prvi hotel na Jadranu

_____ austrougarska vlast u Dalmaciji uvela vinsku klauzulu

_____ Eugen Kvaternik podignuo bunu

_____ Istra je dobila svoj sabor sa sjedištem u Poreču

V. Zaokružite slovo ispred točnoga kronološkog slijeda navedenih događaja.

1	
---	--

24. Koji niz određuje točan kronološki slijed događaja iz povijesti Njemačke i Italije?

- A.** bitka kod Solferina → Rim je poslao talijanskom prijestolnicom → sklapanje Dvojnog saveza između Njemačke i Austro-Ugarske → smrt Otta von Bismarcka
- B.** sklapanje Dvojnog saveza između Njemačke i Austro-Ugarske → Rim je poslao talijanskom prijestolnicom → smrt Otta von Bismarcka → bitka kod Solferina
- C.** Rim je poslao talijanskom prijestolnicom → bitka kod Solferina → sklapanje Dvojnog saveza između Njemačke i Austro-Ugarske → smrt Otta von Bismarcka
- D.** bitka kod Solferina → sklapanje Dvojnog saveza između Njemačke i Austro-Ugarske → Rim je poslao talijanskom prijestolnicom → smrt Otta von Bismarcka

1	
---	--

25. Koji niz određuje točan kronološki slijed događaja iz povijesti grada Zagreba?

- A.** podignut spomenik banu Josipu Jelačiću → izgrađena pruga Zagreb-Karlovac → veliki potres u Zagrebu → Franjo Josip I. otvorio zgradu HNK
- B.** podignut spomenik banu Josipu Jelačiću → veliki potres u Zagrebu → izgrađena pruga Zagreb-Karlovac → Franjo Josip I. otvorio zgradu HNK
- C.** izgrađena pruga Zagreb-Karlovac → podignut spomenik banu Josipu Jelačiću → Franjo Josip I. otvorio zgradu HNK → veliki potres u Zagrebu
- D.** izgrađena pruga Zagreb-Karlovac → podignut spomenik banu Josipu Jelačiću → veliki potres u Zagrebu → Franjo Josip I. otvorio zgradu HNK

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnoga izvora.

26. Pozorno pročitajte prikazani povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

U društveni život i u familiju našu uvukao se je s vremenom jezik njemački i promijenio rođenu našu narav i način mišljenja otaca naših, u Primorju pak učinio je to jezik talijanski. (...) Susjedi naši, osobito braća naša konstitucionalna (...), ne će već odstupati od svoga jezika, i iz prijateljstva i uljudnosti spram nas, ili iz drugoga kakvoga uzroka neće ga zaista zamijeniti ma s kojim drugim, a najmanje s mrtvim. No i to tražiti od njih značilo bi htjeti vezati orlu krila, da k nebu ne poleti. (...)

2. V. 1843.

26.1. Tko je autor prikazanoga govora?

1	
---	--

- A. Janko Drašković
- B. Ivan Kukuljević-Sakcinski
- C. Ljudevit Gaj
- D. Ante Starčević

26.2. Tko su, prema povijesnome izvoru, „braća naša konstitucionalna“?

1	
---	--

- A. Austrijanci
- B. Mađari
- C. Nijemci
- D. Srbi

26.3. U kojoj je instituciji vlasti održan prikazani govor?

1	
---	--

- A. Ugarskome saboru
- B. Hrvatskoj vladi
- C. Banskome vijeću
- D. Hrvatskome saboru

27. Pozorno pročitajte prikazani povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Izvor 1

Ustav, sloboda i nezavisnost Kraljevine Hrvatske imade se ustanoviti posebnim- na hrvatskom saboru stvorenim i po Njegovom Veličanstvu kralju potvrđenim – zakonom.

Zakonodavnu vlast vrši Kraljevina Hrvatska u svim granama državne uprave na svome saboru sporazumno s krunom. (...)

Egzekutivnu vlast vrši hrvatska- saboru odgovorna-vlast, kojoj na čelu stoji ban, imenovan po Njegovom Veličanstvu na prijedlog (...).

Izvor 2

II. Isto tako raditi će sjedinjena opozicija, da se kraljevina Hrvatska uredi kao pravna država, ustavno i slobodno, tako da će narod po svojim zastupnicima u svima granama državnoga života po načelima parlamentarne vladavine vršiti u hrvatskome saboru zakonodavnu vlast sporazumno s krunom.

III. Poslove skupne cijeloj monarkiji, potičuće iz (...), rješavat će kraljevina Hrvatska ravnopravno kraljevini Ugarskoj s ostalim zemljama Njegovog Veličanstva.

27.1. Program koje je stranke prikazan u povijesnome izvoru broj 1?

1	
---	--

- A. Stranke prava
- B. Unionističke stranke
- C. Hrvatsko-ugarske stranke
- D. Narodne stranke

27.2. Tko je trebao dati prijedlog za imenovanje bana prema izvoru broj 1?

1	
---	--

- A. ugarski sabor
- B. hrvatski sabor
- C. hrvatski ban
- D. austrijski car

27.3. Kako se, iz izvora broj 2, naziva dokument iz kojeg potječu poslovi „skupni cijeloj Monarkiji“?

1	
---	--

- A. Austro-ugarska nagodba
- B. pragmatička sankcija
- C. oktroirani ustav
- D. Hrvatsko-ugarska nagodba

28. Pozorno pročitajte prikazani povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Na početku polaganja zakletve za svoj drugi predsjednički mandat, postavili smo pred nas nove ciljeve. (...) Napredovanje našeg oružja, o čemu sve drugo prvenstveno ovisi, je vrlo dobro poznato kako javnosti, tako i meni, te je, vjerujem, razumno ohrabrujuće i poticajno svima. (...)

Crni robovi, koji su činili jednu osminu stanovništva, nisu ravnomjerno nastavali Uniju, nego su uglavnom živjeli u njezinu južnome dijelu. Robovi su bili predmetom posebnoga i velikog interesa. Svi su znali da je taj interes na neki način i doveo do rata. Kako bi očuvali i povećali taj interes, pobunjenici su bili spremni i ratom rascijepiti Uniju, dok se Vlada, osim što je ograničila njegovo teritorijalno širenje, nije smatrala nadležnom u vezi s time što dalje poduzimati. Nijedna strana nije očekivala ovako velik i dugotrajan rat. Molitve obiju strana nisu mogle biti uslišane, a nijednoj nisu bile uslišane u cijelosti.

4.3.1865. godine

28.1. Koji je događaj opisan u povijesnome izvoru?

1	
---	--

- A. početak novoga predsjedničkog mandata Abrahama Lincolna
- B. proglašenje ukidanja ropstva u državama Unije
- C. proglašenje rata od strane južnih zemalja SAD-a
- D. potvrda odredbe o oslobođenju svih robova od strane Kongresa.

28.2. Kakva je u trenutku izricanja prikazanog govora bila ratna situacija u Američkom građanskom ratu?

1	
---	--

- A. građanski rat je bio završen.
- B. snage Konfederacije bile su pred pobjedom.
- C. snage Unije bile su pred pobjedom.
- D. Velika Britanija je objavila ulazak u sukob na strani Konfederacije.

28.3. Tko su „pobunjenici“ koji se spominju u povijesnome izvoru?

1	
---	--

- A. države predvođene Južnom Karolinom
- B. države predvođene Sjevernom Karolinom
- C. vojne snage Velike Britanije
- D. crni robovi nastanjeni u južnim državama SAD-a

VII. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih zemljovida

29. Pozorno pogledajte prikazani povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

1

29.1. Koji je vojni sukob prikazan na povijesnome zemljovidu?

- A. Austro-pruski rat
- B. Veliki bečki rat
- C. rat za prusko nasljedstvo
- D. rat za austrijsko nasljedstvo

1

29.2. Kojim je brojem na povijesnome zemljovidu označena pokrajina koju je Pruska dobila završetkom vojnog sukoba?

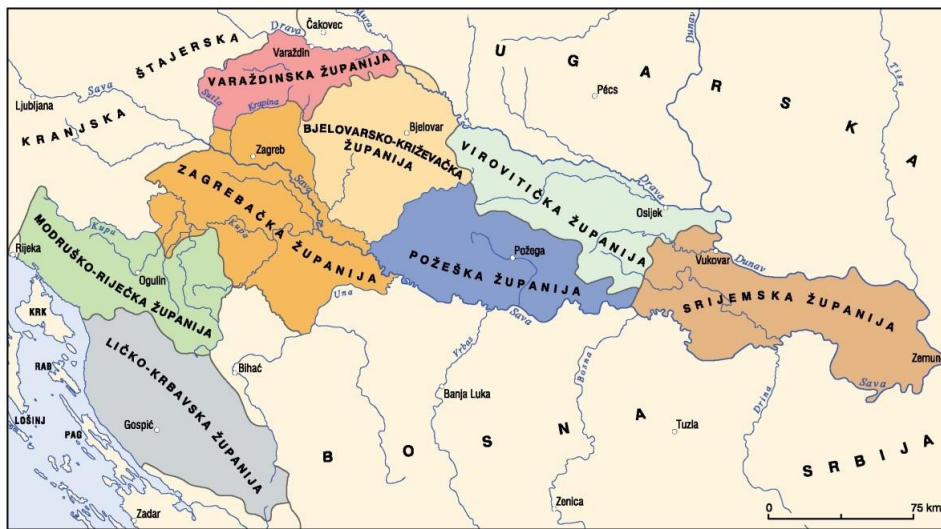
- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

1

29.3. Kako se naziva državna tvorevina čije su granice obilježene upitnikom na povijesnome zemljovidu?

- A. Rajnski savez
- B. Njemački savez
- C. Sveto Rimsko Carstvo Njemačkog Naroda
- D. Prusko Kraljevstvo

30. Pozorno pogledajte prikazani povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

1

30.1. Kada je nastala prikazana teritorijalna promjena?

- A. završetkom vladavine Marije Terezije
- B. nakon pripajanja Vojne krajine Banskoj Hrvatskoj
- C. završetkom vladavine bana Khuena Hedervarija
- D. u vrijeme neoapsolutizma u Habsburškoj Monarhiji

1

30.2. Do kada će trajati prikazana teritorijalna promjena?

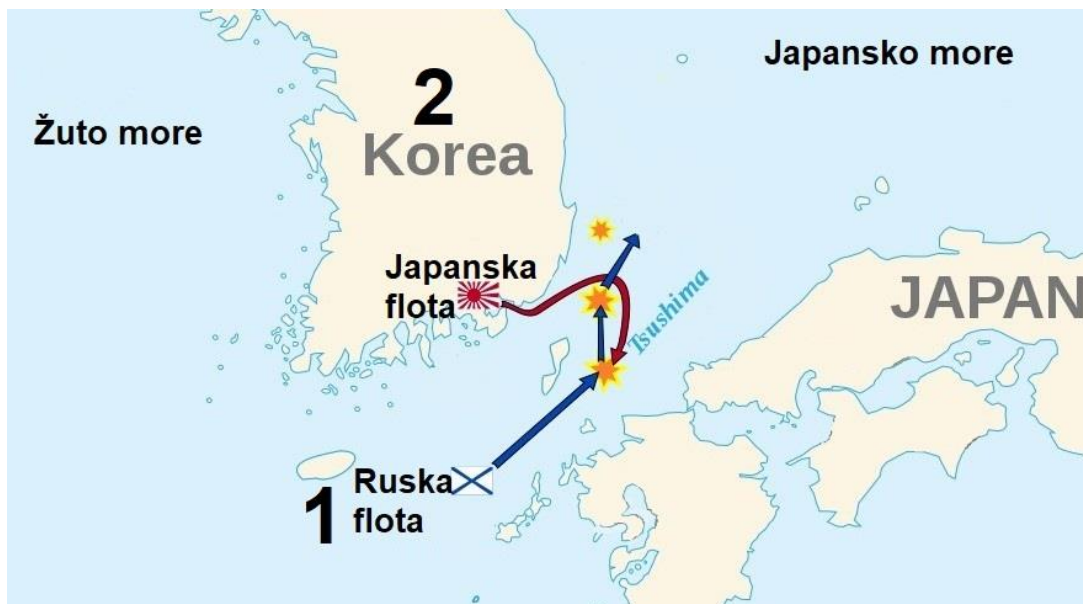
- A. do početka Prvoga svjetskog rata
- B. do završetka vladavine Franje Josipa I.
- C. do objave Svibanjske deklaracije
- D. do raspada Austro-Ugarske Monarhije

1

30.3. Tko je bio hrvatski ban u vrijeme nastanka prikazane teritorijalne podjele?

- A. Ivan Mažuranić
- B. Ladislav Pejačević
- C. Dragutin Khuen-Héderváry
- D. Josip Šokčević

31. Pozorno pogledajte prikazani povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

1

31.1. Kako se naziva flota koja je na povijesnom zemljovidu označena brojem 1?

- A. crnomorska flota
- B. pacifička flota
- C. sjeverna flota
- D. baltička flota

1

31.2. Koja je bila posljedica prikazanog vojnog sukoba?

- A. u Rusiji je carska dinastija svrgnuta s prijestolja
- B. Japan je zauzeo cijeli otok Sahalin
- C. u Rusiji je izbila revolucija
- D. Japan je potpisao vojni sporazum sa SAD-om

1

31.3. Što će se nakon prikazanog vojnog sukoba dogoditi sa prostorom označenim brojem 2?

- A. doći će pod nadzor Japana
- B. doći će pod nadzor Rusije
- C. doći će pod nadzor Velike Britanije
- D. doći će pod nadzor SAD-a